

Indhold:

ISSN: 1603 - 0281

Formandens hjørne
Nyt, side 2

Afholdte arrangementer, Efterlysning
side 3

Slægtsforskerdagen, side 4-5

Altertavlen i Knudsker Kirke, side 6-7

Rettelser/ajourføring af indtastede folketællinger, Slægtsforskning på pc, side 8-9

Indvandrere, Konkurrence side 10

Sponsor side, side 11

Bestyrelsen: se bagsiden

3.årgang nr.4 / december 2003

Medlemsblad for Bornholms

Slægts- og Lokalhistoriske Forening

farfar

Nyt om folketællingerne

Aaker & Olsker sogne 1921 er færdig

Nyt på vores hjemmeside

Der sker hele tiden noget nyt på vores hjemmeside, der er kommet ny webmaster. Det er Philip Kofoed, som bare er så skrap til at lave hjemmeside.

Jeg spurgte ham om han havde lyst til at overtage arbejdet, så jeg kunne få mere tid til foreningsarbejde samt bladet som jeg også redigerer. Det ville han gerne. Philip har lavet en del på vor hjemmeside i løbet af efteråret med søgbare databaser. Der er kommet en medlemsside, hvor der er mulighed for søgning i Kures gårdregister og der vil også komme mere hen af vejen. Til medlemsiderne skal man bruge et password, og det vil altid fremgå af bagsiden af bladet, hvad det er.

Nyt I Arkivet

2003-31: Politiassistent og forfatter Eyvind L.Lind's efterladte papirer, bornholmsk dramatik, optegnelser, m.m

2003-32: 7 ringbind med avisudklip og fotos fra Rønne Lufthavn.

2003-33: 1 begravelsesprotokol, 6 kirkegårdsprotokoller (nr.33-39) fra Rønne kirkegård

2003-34: Transskription af ansøgning om embedet som toldbetjent i Norge, samt 2 anbefalinger vedr. Didrich Hansen Schou f. 1744 på Bornholm.

Formandens hjørne

Kære alle medlemmer, jeg vil her fortælle lidt om vores arrangement den 1. november, og i kan læse mere i artiklen andet steds i bladet.

Jeg vil starte med at takke alle som hjalp til ved slægtsforskertræffet. Det var dejligt, at så mange sluttede op om det. Dem der hjalp denne dag fik ikke så meget ud af det selv, da vi faktisk blev løbet over ende af alle disse mennesker som kom og var med i arrangementet. På et tidspunkt var der omkring 130 personer i salen på en gang, og der var nok omkring 30 personer i kælderen, det giver ca. 160 personer om formiddagen. En del personer forlod til middag arrangementet, men der kom en del nye til over middag, så jeg vil skyde på at 200 mennesker kom til arrangementet, hvilket jeg syntes er meget flot. På selve dagen fik foreningen 30 nye medlemmer.

Under arrangementet den 1. nov. fik vi en af de fremmødte til at finde vinderen af "Anetrættets" konkurrence. Det blev medlem nr. 166.03 Ulrich Normann Pedersen.

Tillykke med det.

Formanden.

14. jan. 2004	<u>Ove H. Nielsen, Polakkerne i Danmark</u>
28. jan. 2004	Arkivaften
11. feb. 2004	Skåne- en glemt landsdel. Cand. theol Poul Verner Skærved, Svendborg
25. feb. 2004	Arkivaften
10. mar. 2004	Arkivaften
24. mar. 2004	Generalforsamling. PS. husk forslag til generalforsamlingen skal være bestyrelsen i hænde senest 15 januar

Afholdte arrangementer

Besøg på Vestermarie Lokalarkiv den 17. sep. 2003.:

Vinterens første arrangement var besøg på Vestermarie Lokalarkiv. 13 medlemmer fra BSLF mødte for at se hvad der gemmer sig i kælderen på Vestermarie Skole, vi blev godt modtaget af 6 repræsentanter for brugerne af Vestermarie Lokalarkiv, de havde båret mange af deres arkivalier ud i et større rum, så vi alle kunne komme til at studere materialet nærmere.

Hvad de har samlet om Vestermaries historie er ikke småting, der er både gårdhistorier, møller, skytte- og gymnastikforeninger for blot at nævne nogle få ting. Derudover er de ved at registrere alle deres fotografier. Et besøg i Vestermarie kan virkelig anbefales.

Aftenen blev afsluttet med kaffe og brød, og snakken gik lystigt på kryds og tværs over kaffebordet. Os der var med i Vestermarie takker for oplevelsen.

Til foredraget med Knud Prange, forhenværende universitetslektor, mødte 35 medlemmer op for at høre, hvordan man fører en bondeslæggt tilbage til 1400 tallet.

Knud Prange gav os et dejligt levende, inspirerende og velfunderet foredrag, han fortalte om hvordan man via skattelister, tingbøger og sandemænd kan læse om arvestridigheder og retssager der kan give flere generationer tilbage før kirkebøgerne.

Det var ikke noget langt foredrag men det var meget interessant og bagefter havde Birgit lavet kaffe til os alle sammen, det har hun lovet at gøre ved fremtidige arrangementer. Hun synes dog det kunne være dejligt hvis der er flere der vil hjælpe, så hun ikke skal være bundet hver gang.

Hilsen Anette

Efterlysning

Kære alle medlemmer, jeg efterlyser personer som har lyst til at hjælpe lidt til i vores forening.

Vi skal bruge to eller tre personer til at hjælpe til ved arrangementer, stille lidt borde og stole på plads og lave lidt kaffe. Hvis der var 3 mere der havde lyst, kunne vi lave to hold, så skal man kun hjælpe ca. 3 gange pr. vinter, og det er da til at overkomme. Da vores ene hjælper, som meldte sig forrige gang ikke skal køre sur i det, håber jeg der er flere der gerne vil hjælpe.

Ligeledes søger vi nogle der har lyst til at hjælpe foreningen med at besvare nogle af alle de henvendelser vi får, det bliver ikke de store projekter man får, men kun enkelte opslag, da jeg udtrykkelig skriver til alle, at det kun drejer sig om opslag, og ikke hele anetavler vi laver for folk.

Vi kan godt bruge medlemmer på begge sider af Østersøen, da nogle henvendelser også har forbindelser på den anden side af vandet. Jeg havde en ide om, at vi havde et lille korps af medlemmer der kunne træde til her.

Formanden

Slægtsforskerdag lørdag den 1. nov. 2003.

Lad os bare slå det fast med det samme, så er det gjort. – Aldrig før i foreningens historie har så mange personer været samlet til et af foreningens arrangementer, som tilfældet var, da BSLF afholdt sin slægtsforskerdag lørdag den 1. november 2003.

Da formanden Hans Ressel lørdag kl. 10:00 formiddag, i Bibliotekets store sal, bød velkommen til de mange fremmødte, var mere end 150 personer forsamlet, dels i salen, og dels i kælderens i Bornholms Lokalhistoriske Arkiv, til dette arrangement, og hele dagen var der en stadig tilstrømning til arrangementet, således at jeg skønner, at et sted mellem 200 og 300 mennesker besøgte os i løbet af dagen.

Der var dejligt mange af foreningens medlemmer, men det glædelige ved det hele var, at så mange ikke medlemmer mødte frem, det vidner om en stor interesse for slægtsforskning i øjeblikket. Denne interesse udmøntede sig da også i 30 nye medlemmer til foreningen på dagen, og siden er flere

kommet til. Så vi må konstatere, at arrangementet var en ubetinget succes.

Det var da også et stort tilrettelagt arrangement, der var stablet på benene, dels med foredrag, og dels med fremvisning og demonstration af slægtsforskningsprogrammer, samt også med fremvisning og hjælp i arkivet, til de mange interesserede der var mødt frem.

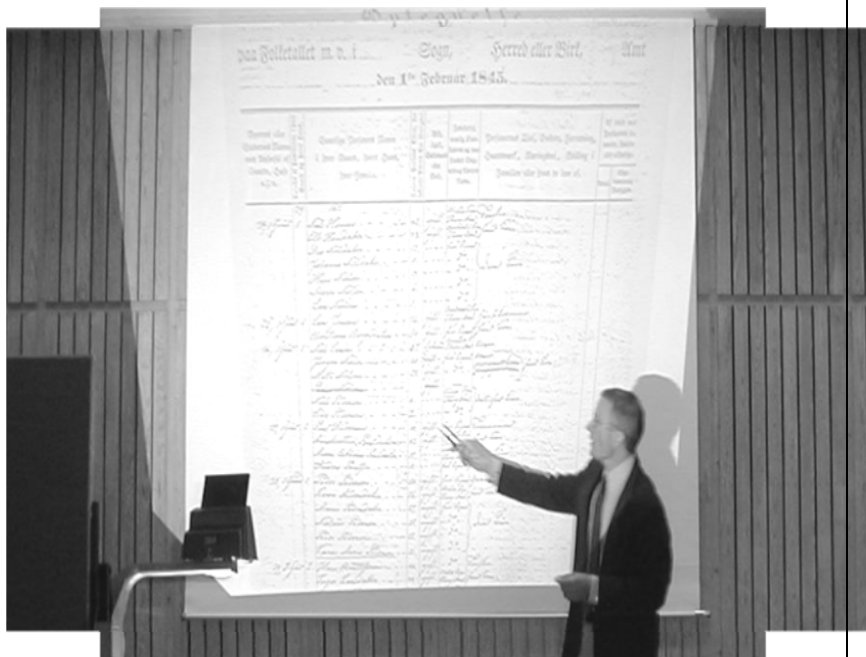
Som nævnt bød foreningens formand velkommen til arrangementet, og gav en kort gennemgang af vor forenings historie, samt lidt om hvad der foregår i foreningen.

Derefter fik Kathrine Tobiassen fra Dis-Danmark ordet og fortalte om deres forening.

Så fik Erik Kann, også fra Dis-Danmark ordet, og gav på sin vanlige klare måde et udmærket foredrag om fordele og ulemper ved at bruge slægtsforskningsprogrammer kontra "papir og blyant" i sin forskning. Erik Kann er altid interessant og sjov at høre på, når han på sin morsomme og lidt provokerende måde fremkommer med sine synspunkter.

Derefter var det de tre fremvisere af slægtsforskningsprogrammer, som efter tur gennemgik deres programmer, og fortalte om alle deres lyksaligheder, og hvad de kunne bruges til.

Tilhørerne fik en masse tekniske finesser proppet ind i hovedet, så det kan godt være, at mange har skullet hjem og kapere lidt af det hele bagefter.

Så var der pause en times tid. Dog ikke i arkivet, hvor det hele stod på gloende pæle, og hvor vore dygtige damer havde nok at se til, og med at forklare alle de nye slægtsforskere om, hvad der findes i arkivet, og hvad alle disse ting kan bruges til, de havde fået sved på panden den dag.

Efter frokostpausen havde de tre fremvisere så hver deres lokale til at fremvise og demonstrere deres programmer i, og der var trængsel i alle tre møderum hele tiden, så interessen var stor.

Kl. 15:00 var der så igen samling i den store sal, hvor Jesper Vang Hansen fra Rundetårn holdt et glimrende foredrag om hvad en slægtsforsker, med en lille smule ihærdighed, held og dygtighed kan finde om sin familie tilbage i tiderne.

Det var ikke så lidt Jesper havde fundet frem til om sine aner, der var en som døde i tugt- og forbedringshuset i København, og der var en som fik sig en stor ladning fransk cognac ved en stranding på Sydbornholm, så det er helt utroligt hvad man som forsker kan finde frem til.

Dette foredrag var en dejlig forfriskende afslutning på en i øvrigt herlig dag, hvor der var en masse viden at hente, både for de øvede og de uøvede slægtsforskere. Jeg tror at mange gik hjem med følelsen af at have været til en hyggelig dag, og samtidig fået noget med sig hjem, som de kunne bygge videre på.

Karl Nielsen

Altertavlen i Knudsker Kirke.

Billedet til venstre af ovennævnte altertavle er hentet fra John G. Christensens sidste version af "Slægtssøgning på Bornholm". Billedet er taget af Alex Larsen. Billedet inspirerede mig til at undersøge altertavlens historie. Det er blevet til følgende:

Da den blev bemalet 1. gang var det i bedste tidsånd, årene efter reformationen, kun med nadverordene i frakturskrift. I midten af 1700 årene fik den nu fremtrukne dekoration: "Isaks ofring" og "Korsfæstelsen", parallelmotiver fra gammel og ny testamente. Altertavlen er typisk bornholmsk.

Tavlen har tidligere båret indskriften: "Anno 1596 gaf Jørgen Gage oc hans hustru Merete Peder

Hans datter denne altertafle til St. Knudskirke vort haab til Gud alene", samt givernes udskårne våben. Sidetavlen, hvor indskrift og våbenskjolde fandtes, findes ikke mere. Det er derfor ikke muligt at fastslå, hvordan våbenskjoldene har set ud. Det må formodes, at Jørgen Gage har brugt Gages våbenskjold, Men har hans kone brugt Uf – slægtens våben, eller sin fars våbenskjold eller sin mors. Se hendes forældres våbenskjolde på næste billede.

Jørgen Gage: Hans rigtige navn Jørgen Henningsen Gage, søn af adelsmanden hofsinde og Jurisdiktionsfoged Henning Gage for Chr. d. 3. i Lübeckertiden. Henning Gage var gift med Eline Kames, som arvede sædegården St. Almegaard i Knudsker. Ligger begge begravet inde i Rønne Kirke. Deres gravsten i Rønne Kirke er omtalt i bogen Bornholmske Kirker. Zahrtmann: Bornholms Historie bind 1 side 202. En hofsinde er en adelsmand, der står til rådighed for kongen. han blev udnævnt som jurisdiktionsfoged 15/7 1551. Fik som aflønning tillagt de halve fæsteindtægter af det gamle St. Jørgens Gods, 15 gårde, også kaldt Spidlegårdsgodset. Fra 1555 til sin død i 1562 bosat på sædegården St. Almegaard i Knudsker, som går i arv til hans søn Jørgen Henningsen Gage som boer her. Jørgen Henningsen Gage er skibshøvedsmand

Jørgen Henningsen Gagge var gift med datter af Peder Hansen Uf (BS 1. rk. 16/149). Merete Hansdatter Uf, hun er også af adelsfamilie, så her mødes Gagge - og Uf - slægten. Hendes mor var efter flere slægtstavler datter af Hans Myhre, en adelslægt, fra Fuglsangsgård (i dag 6. vg østre Klinbygaard i Ibsker), hvor sædegården er St. Myregård i Åker. Hendes far Peder Hansen Uf var landsdommer og boer på sædegården Simblegaard i Klemensker. Peder Hansen Uf samler den største gårdsamling, der har været på Bornholm, i alt 50 gårde. Peder Hansen Uf får ved giftermålet mange af Myhreslægtens gårde, får bl. flere gårde Fuglsangsgård og sædegården Myregård i Åker, samt Myregårdene i Nylars og i Olsker og flere andre gårde i alt ca. 20 gårde.

Merete og Jørgen Henningsen Gagge lader i 1601 støbe en malmklokke til Klemensker Kirke. Peder Hansen Uf og hans kone Mette Hansdatter blev begravet i Klemenskers sædegårdens (Baggegård og Simblegaard) gravkapel under den gamle Klemensker Kirke. I Klemenskers kirke er bevaret 2 stolestadelåger, hvori er indsat en egetræesfyldning som har tilhørt landsdommer Peder Hansen Uf og hans kone Mette Hansdatter. På disse bevarede stolelåger er deres våben udskåret. Foroven er indskåret PH og MHD, findes bevaret i den nye kirkes våbenhus.

De udskårne våbenskjolde på stolelågerne i Klemensker Kirke er interessante. Peder Hansen Uf bruger ikke Uf-slægtens normale våbenskjold med et spær. Men derimod et V.

V kan egentlig betyde UF. Den gang havde man ikke et u i alfabetet, men brugte et V, som udover at have lydværdien V også havde lydværdien U og F. Den gang brugte man ikke dobbeltkonsonanter. Så "V" kunne læses som VV. som kunne have lydværdien UF.

Mette Hans Datters våben på stolelågen er en Hummerklo, når man ser på, at hun medbragte Myhreslægtens sædegård og mange af dens fæstegårde ind i ægteskabet, skulle man forvente, at hun havde brugt Myhreslægtens våben. Hummerkloen kan være hendes mors våbenskjold.

Billedet viser de udskårne våbenskjolde i Klemensker kirke.

Merete og Jørgen Henningsen Gagge fik 2 sønner: Sønnen Claus arver bl.a. Fuglsangsgård, medens sønnen Sivert overtager sædegården Myregård i Åker. Begge bliver gift med adelsjomfruer. Claus må en periode flygte udenlands, for at undgå straf, fordi han har dræbt en mand, der ville stjæle brænde i hans skov. Sivert bliver landsforvist i 3 år, fordi han som herredskaptajn ikke kom Nexø til undsætning ved den svenske general Wrangels plyndring af Nexø i 1645.

Aage Kure

Rettelser/ajourføring af indtastede folketællinger.

Da foreningens Cd-rom, med bl.a. folketællinger fra Bornholms Amt, har været ude hos vore medlemmer i nogle måneder, vil vi gerne nu benytte lejligheden til at opfordre medlemmerne til at meddele os, hvis de støder på fejl i de indtastede folketællinger.

Vi ved at der findes fejl, både læsefejl og skrivefejl, som blev begået under transskriberingen af folketællingerne, og da vi gerne vil gøre det indtastede materiale så fejlfrit som muligt, vil vi altså gerne høre fra medlemmerne, så vi kan få rettet fejlene.

Der kan også være fejl i selve skrivningen af folketællingen, som ikke skyldes indtastningen, disse fejl vil vi selvfølgelig også gerne have fat i. Disse fejl vil ikke blive rettet i det indtastede materiale, idet vi jo er kildetro over for det der er skrevet, men vi vil gøre opmærksom på det forkerte i bemærknings-feltet for pågældende post.

Vi vil gerne have at medlemmerne vil aflevere eller indsende de fundne fejl til:

Karl Nielsen, Louisenhøj 16, 3700 Rønne,
eller som mail på karlnborn@post.tele.dk

Opgiv så mange oplysninger som muligt om hvad fejlen består i, og for at gøre det så nemt som muligt at finde den pågældende post i indtastningen, når vi skal rette, så beder vi om i alle tilfælde at få oplysning om årstal, sogn og indtastningsnummer for pågældende post.

Bestyrelsen.

Slægtsforskning på pc.

2. udgave. Af Ove Lauridsen. 119 sider, 18,5 x 25,5 cm. Med 130 illustrationer. Pris kr. 79,00. [Udgivet 2002]

Revideret, ajourført og udvidet udgave - tidligere udgave 2000.

Om at arbejde med slægtsforskning og om brug af edb til at holde styr på oplysningerne.

Slægtsforskning er en stadigt mere populær fritidsbeskæftigelse.

Et problem i forbindelse med slægtsforskning er at holde styr på de indsamlede oplysninger, sætte dem i system og efterse for modstridende oplysninger.

Pc'en er efterhånden blevet et uvurderligt redskab, når det gælder om at holde styr på de store mængder af data, som indgår i slægtsforskningen. "De bedste af de programmer der findes i dag til slægtsforskning, er blevet utroligt gode til at holde styr på det hele.

Du får i vid udstrækning mulighed for at opbygge dit eget system, at scanne eller importere billeder, at importere tekst, som du tidligere har skrevet i et teksbehandlingsprogram, at tilføje oplysninger, som du ikke er helt sikker på, med en tilføjelse og så siden flytte oplysningen til en anden person, eller slette den.

Eller du kan udskrive ane- og efterkommertavler på en hvilken som

helst person, der er tastet ind i programmet, personlige udskrifter eller en slægtsbog fiks og færdig og meget mere"(fra Indledning).

I første del af hæftet gives en vejledning i indsamling af data ved slægtsforskning, samt hvor man finder oplysningerne. Denne del gennemgår de vigtigste arkivalier, deres baggrund, opbygning og anvendelse.

Følgende del gennemgår de tre mest udbredte programmer til brug for slægtsforskningen, nemlig WinFam, Brothers Keeper og Family Tree Maker. Der vejledes i opstart og opsætning, i indtastning af de første data, samt i programmernes faciliteter.

Hæftet afsluttes med en oversigt over genealogisk forskning, en fortegnelse over arkiver og samlinger i Danmark (og Norden) med adresseoplysninger og www-adresser, en huskeseddel til brug for dataindsamlingen, og en introduktion til læsning af gotisk håndskrift.

I hæftet redegøres også for, hvordan en del oplysninger efterhånden er til at finde via Internettet. UDDRAG AF INDHOLD: Indsamling af data (kirkebøger, navneskik, folketællinger, lægdsruller, fæsteprotokoller, fattigprotokoller, skifteprotokoller, ejendomshistorie, Udvandrerarkivet).

Mormonkirkens database. WinFamily. Brother's Keeper. Family Tree Maker.

Internet i slægtsforskningen. Statens arkiver. Arkiver og samlinger i Danmark. Arkiver og samlinger i Norden.

Læsning af gotisk håndskrift. Huskeseddel til arkivbesøg. Ordliste. Stikordsregister.

UDGIVER: IDG Forlag

Carl Jacobsens Vej 25, 2500 Valby

Tlf.: 77 30 03 00, fax: 77 30 03 06

E-post: bog@idg.dk

Internet: www.idgforlag.dk

NY - OG KRAFTIGT UDVIDET UDGAVE

Ove Lauridsen

Slægtsforskning på pc

Søg oplysningerne de rigtige steder
Læs om tre slægtsprogrammer
Lav dit eget stamtræ

Slægtsforskning på pc

IDG

I må meget gerne trykke artiklen i jeres blad, blot I skriver, hvor I har den fra og evt. viser et lille billede af hæftet med angivelse af vores hjemmeside www.libris.dk

Per Hagmann
Malurthaven 100,
2730 Herlev

E-mail: hagmann@hjordtegaarden.dk

Indvandrerere

Tilgængelighed 80 år

Kilde: kopieret fra Hjemmesiden for Landsarkivet for Sjælland, Lolland, Falster og Bornholm

Før 1776 var der næsten ikke kontrol med indvandringen i Danmark.

En undtagelse var jøder, der bla. skulle betale en afgift. Ansøgninger om indvandringstilladelse finder du i Danske Kancelli i Rigsarkivet. Husk, at du også kan lede efter indvandrede online i Dansk Demografisk Database!

Polakker og svenskere

I områder med mange udenlandske arbejdere kan man være heldig at finde særlig registrering af udlændinge. Fx på Lolland og Bornholm, hvor der var mange polske og svenske sæsonarbejdere. I de fleste andre områder er der ikke lavet særlige registreringsprotokoller for fremmede.

Har man brug for at finde svenskere, er der god hjælp at hente i bogen "Over Øresund" fra 1993. Efter 1914 var det Statspolitiet i København, som udstedte opholdsbøger til fremmede. For at kunne finde noget i dette arkiv - som ligger på Rigsarkivet - skal man kende indvandrerens udlændingenummer.

Film fra hele verden

Har du brug for at efterspore folk i udlandet, kan Landsarkivet ikke hjælpe dig.

Men du kan leje mikrokort fra Sverige gennem SVAR, som er en del af det svenske rigsarkiv.

Vi har katalogerne, og i Sverigesmappen kan du finde sognekort, bestillingslister mm.

Via Mormonkirkens slægtshistoriske læsesal kan man leje mikrofilm fra hele verden. Adresse m.m. findes i de sorte mapper med udenlandske arkivadresser. Af Per Hagmann

Konkurrence

1. På hvilken side står følgende tekst? "Opgiv så mange oplysninger som muligt om hvad fejlen består i,"
2. Hvor mange nye begravelsesprotokoller er der kommet i arkivet?
3. Hvad er SVAR en del af?
4. Hvad betyder ordet *amicus* ?
5. Hvad hedder den nye webmaster i foreningen?
6. Hvem har sponseret billetterne ved slægtsforskerdagen den 1. november?
7. Hvem fortalte om Dis-Danmark ved slægtsforskerdagen?
8. Hvem er forfatter til hæftet "Slægtsforskning på pc"?

Der er 1 gavekort lydende på 200 kr. Der trækkes lod blandt alle indkomne rigtige svar. Alle besvarelser skal være formanden i hænde senest den 12. januar 2004. Alle svarene sendes til Hans Ressel, Dampmøllegade 11, 3700 Rønne. På et postkort eller lignende eller sendes på E-mail: Info@bslf.dk . Mærkes "Konkurrence".

København - Rønne dagtur 6t. København - Rønne nattur 7t.

YSTAD - RØNNE 1T. 10 MIN.
2 t. 30 min. med konventionel færge

BornholmsTrafikken

Tel. 56 95 18 66

Online booking: www.bornholmstrafikken.dk

Bestyrelsen

Formand: *Hans Ressel*
Tlf. 56 95 81 82
E-Mail: formand@bslf.dk

Næstformand: *Jørn Kjøller*
Tlf. 56 95 31 16
E-Mail: n-formand@bslf.dk

Kasserer: *Karl Nielsen*
Tlf. 56 95 30 44
E-Mail: kassereren@bslf.dk

Sekretær: *Anette Schönwandt*
Tlf. 56 95 28 75
E-mail: sekr@bslf.dk

Best. medlem: *Frants Bøving*
Tlf. 56 97 56 38
E-mail: bestyrelses@bslf.dk

Suppleant: *Irene Krusturp*
Tlf. 56 44 11 77
E-mail: 1-sup@bslf.dk

Suppleant: *Grethe Gudbergson*
Tlf. 56 95 45 05
E-mail: 2-sup@bslf.dk

Bladudvalg:

Hans Ressel, Rønne

Irene Krusturp, Ibsker

Per Hagmann, Herlev

Adresse:
Pingels Allé 1, 3700 Rønne

E-Mail : info@bslf.dk

Hjemmeside: www.bslf.dk

Giro nr.: 527 - 4621

Webmaster på vor hjemmeside er
Philip Kofoed
E-Mail: webmaster@bslf.dk

Medlemssiderne på vor hjemmeside har et password. Dette bringes her på bagsiden ved hver bladudgivelse, og det skifter hver gang bladet udkommer.

Gælder fra 15/12 2003
Password: amicus

Amicus er latin og står for slægting / ven.

Dette password gælder til du modtager næste blad